

EGY NYOMDAMŰHELY TITKAIBÓL

– GYOMAI KNER NYOMDA, 1882–2007

**Kiállítás az Országos Széchényi Könyvtárban,
2007. május 15.–július 14.***

Az „Egy nyomdaműhely titkaiból – Gyomai Kner Nyomda, 1882–2007” címmel az Országos Széchényi Könyvtárban 2007. május 15-én nyílt kiállítást Esterházy Péter nyitotta meg. A kiállításon a Gyomai Kner Nyomda 125 éves története alatt készült kiadványokból válogatott könyvek, nyomtatványok, naptárak, bálí meghívók, eredeti grafikák, címlaptervek mellett régi nyomóformák, könyvkötészeti díszek, fotók, személyes emlékek adtak keresztmetszetet a nyomda színvonalas termékeiből.

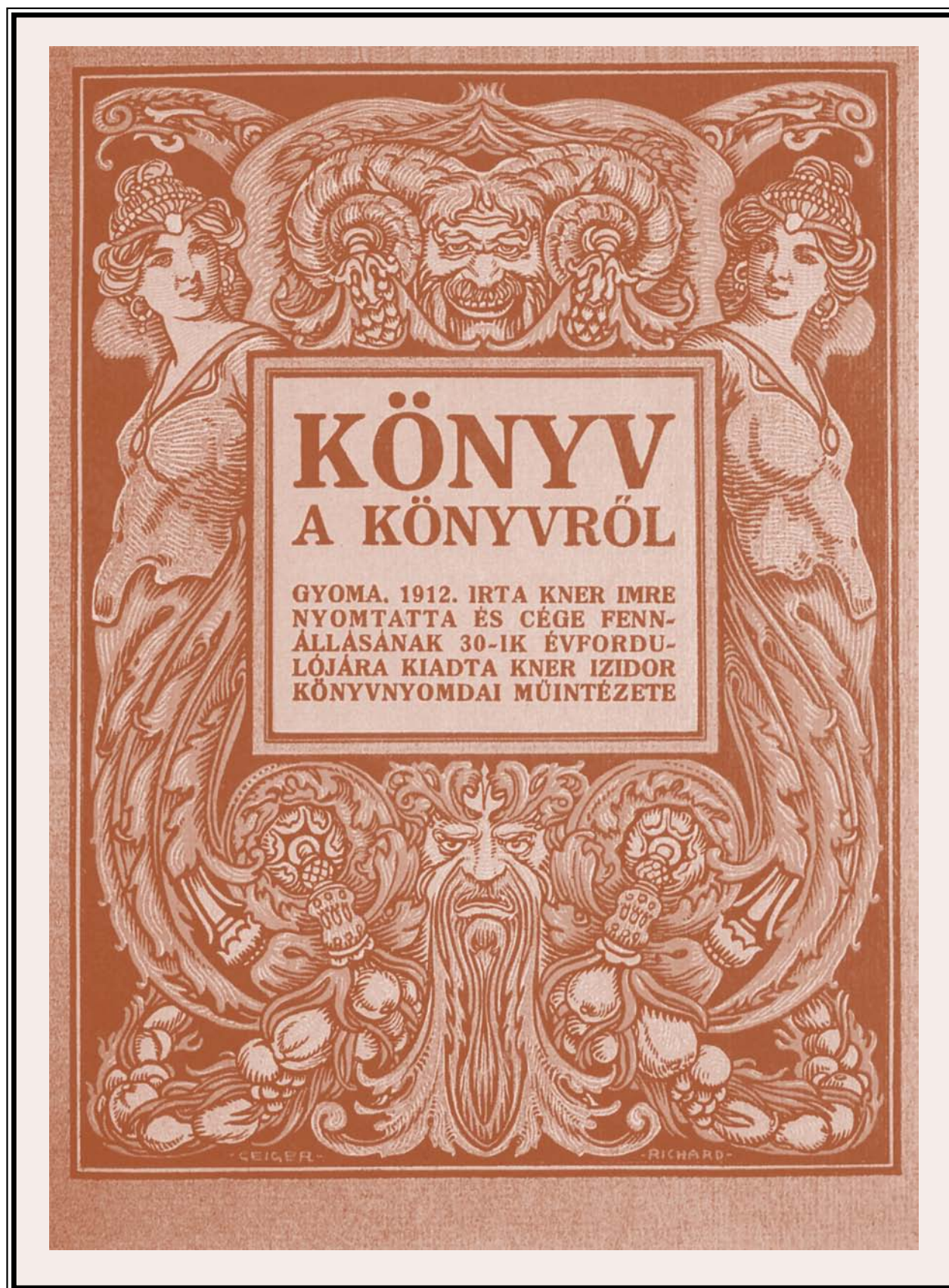
A Gyomai Kner Nyomda kiadványait végignézve hazánk nyomdatörténetének egyik szép, tanulságos fejezetét, történetét követhettük végig, amely alapvetően

két nagy korszakra osztható: a második világháború, a holocaust pusztításával ért véget a családi nyomda időszaka, amelyet az államosítás utáni korszak követ.

125 éve 74 forintnyi tőkével és némi hitellel kezdett nyomdai vállalkozásba a könyvkötő Kner Izidor. „A nyomda 1882 júniusában nyílt meg apám nevén és iparendély nélkül volt üzemben a fenn nem állhatás reményében a fenti ideig” – írta a következő évben megkapott végzés aláírására. A nyomdaalapító és gyermekei az egyszemélyes kis nyomdát kemény munkával olyan üzemmé fejlesztették, amelynek termékei már saját körükben is ismertséget és megbecsülést hoztak számukra. Nyomdai, kiadói munkájuk kapcsán mind a magyar közigazgatás, mind az irodalmi és a művészeti élet meghatározó egyéniségeivel kapcsolatba kerültek.

* A képek a kiállításon bemutatott nyomdatermékekből nyújtanak válogatást.

A gazdasági alapot a közigazgatás területén használt nyomtatványok jelentették, az elismertséget a könyvkiadás hozta meg számukra: a Kner, Gyoma szavakhoz a minőségi, szép könyv fogalma társult. A Knerék által megteremtett barokk és klasszicista stílusú tipográfia a magyar könyvművészet kimagasló, fontos állomása. Kozma Lajos alkotta meg az 1920-as években a Kner-nyomda számára az egyedülálló barokk ornamentalszettet, könyvdíszeket, körzeteket, szigneteket, amelyek egyedi jelleget adtak a Gyomán készült kiadványoknak.

Munkásságuk példaértékű, elért eredményeiket, a gyomai nyomda történetét a magyar ipar- és kultúrtörténet egyik kiemelkedő fejezeteként tartjuk számon.

„Tudta, hogy azok az üzleti elvek, amelyekre munkáját alapította, helyesek, becsületesek és igazak, azokkal sikerült a közönség becsülését, bizalmát és támogatását kiérdemelnie s mindig változatlan hittel, bizalommal fogott újra munkához.” – írta Kner Imre édesapjáról 1936-ban. „Amikor a harmadára kisebbedett országban, üzeme kifosztása és pénzének elértéktelenedése után újrakezdte a munkát, ezt mondotta: „Annak idején 74 forinttal kezdtem. Most ennél sokkal többem van, mert van nevem, amelyre támaszkodhatom.”

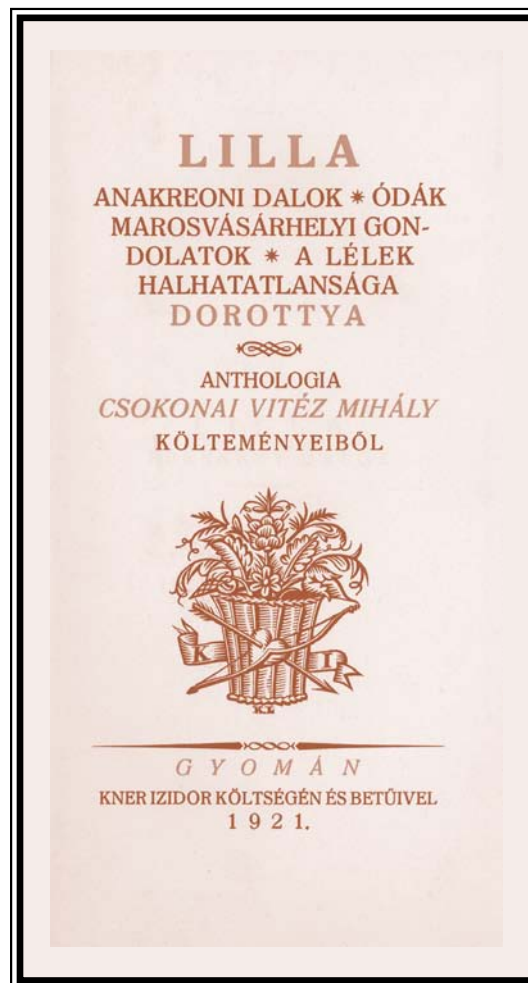
A könyveket ismerő, olvasni szerető emberek körében azonban nemcsak a régi, hanem az utóbbi évtizedekben nyomtatott kiadványok is fontosak lehetnek: a szépirodalmi, ismeretterjesztő kiadványok mellett művészeti albumok, szakkönyvek, szótárak, lexikonok, tankönyvek készültek Gyomán, Gyomaendrődön. A színes szakmai folyóiratok mellett agendák, anyakönyvek és különféle közigazgatási nyomtatványok készítése színesíti a termékpalettát.

Az igen látványos, korabeli nyomdai eszközökkel, nyomóformákkal, könyvkötészeti díszekkel, fotókkal, személyes relikviákkal gazdagított kiállítás mind a laikus érdeklődő, mind a magyar könyvművészetben jártas látogató számára kínált „csemegét”.

A kiállítást kísérő katalógust^{*} Haiman Ágnes, Kner Izidor nyomdaalapító dédunokája, a plakátot és a meghívókat pedig Ágnes fia, Gyergyák Bence (Kner Izidor ükunokája) tervezte.

Füzesné Hudák Julianna
knermuzeum@gyomaikner.hu

* Egy nyomdaműhely titkaiból. Gyomai Kner Nyomda, 1882–2007. Kiállítás az Országos Széchényi Könyvtárban, 2007. május 15.–július 14., Budapest. Összeállította Füzesné Hudák Julianna és Erdész Ádám. A kiállítás kurátora és a katalógus szerkesztője Füzesné Hudák Julianna. Budapest, Országos Széchényi Könyvtár – Gyomaendrőd, Gyomai Kner Nyomda Zrt., 2007. 223 l.

M. TÓTFALUSI
K. MIKLOSNAK

maga ízemélyének, életének, és különös tselekedetinek

MENTSÉGE.

Mellyet az Irégyek ellen, kik a' közönléges Jónak ezaránt megátolói, irni kénfzerítettett.

KOLOSVÁRATT,
1698. Elztendőben.

Mellyet most ujfolag kinyomtattak
TOLNAI GÁBOR
bérekefztő-befszédével.

G Y O M Á N,

Nyomtattatott KNER IZIDOR Betüivel
1940. Elztendőben.

